

Vergaderjaar 2025–2026

25 268

Zelfstandige bestuursorganen

Nr. 246

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 november 2025

Met deze brief ontvangt uw Kamer mijn reactie op het eindrapport zbo-evaluatie Bureau Architectenregister (2019–2024) van het onderzoeksbureau Ecorys. Bijgaand treft u het eindrapport aan.

Evaluatie conform kaderwet zbo's

Conform artikel 39 lid 1 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen dient elke vijf jaar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van een zelfstandig bestuursorgaan te worden beoordeeld. Eind 2024 is Ecorys opdracht verleend om de evaluatie van Bureau Architectenregister over de periode 2019–2024 uit te voeren.

Het Bureau Architectenregister (hierna: BA) heeft sinds 2011 de status van een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) en valt sinds 2018 onder het Ministerie van OCW. BA is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet op de architectentitel en belast met het uitvoeren van toezicht op de wettelijke verplichte titelregistratie van de vier ruimtelijke ontwerpdisciplines (architecten, stedenbouwkundigen, interieurarchitecten en tuin- en landschapsarchitecten). In het register staan circa 14.000 interieurarchitecten, architecten, tuin- en landschapsarchitecten en stedenbouwkundigen ingeschreven.

De Wet op de architectentitel geeft voor de vier beschermde beroepstitels uitvoering aan de Europese Richtlijn betreffende de erkenning van beroepskwalificaties. In deze richtlijn staan de minimale opleidingsvereisten beschreven. Daarnaast staat beschreven welke architectuurdiploma's voldoen aan deze vereisten en eventueel in combinatie met welk vereist aanvullende getuigschrift het recht geven op automatische erkenning en het recht ingeschreven te worden in het register.

Met het uitvoeren van de Wet op de architectentitel draagt BA verantwoordelijkheid voor het bereiken van de drie doelstellingen van de wet.

1. Het waarborgen van een vakbekwame beroepsuitoefening van interieurarchitecten, architecten, tuin- en landschapsarchitecten en stedenbouwkundigen en daarmee de bevordering van de kwaliteit van het landschap en de gebouwde omgeving.
2. Het implementeren van Europese richtlijnen voor de vier titels. (Oftewel het bevorderen van de mobiliteit en kwaliteit van ruimtelijk ontwerpers binnen de EU en daarbuiten).
3. Bescherming van de consument.

In een tijd van woningtekort, ruimtegebrek en klimaatopgaven borgt het BA dat de samenleving kan vertrouwen op ruimtelijk ontwerpers die voldoen aan heldere kwaliteitseisen. Zo wordt bijgedragen aan een leefomgeving die duurzaam, samenhangend en toekomstgericht is.

Uitkomsten

Het evaluatierapport van Ecorys is positief. BA functioneert in grote mate op een effectieve en gestructureerde manier. Ik onderschrijf dit positieve beeld. In het rapport worden ook enkele aanbevelingen gedaan om het functioneren en de governance te verbeteren. Ik noem de aanbevelingen gegroepeerd voor de onderwerpen: positie en governance, doeltreffendheid en doelmatigheid. Vervolgens reageer ik in hoofdlijnen op de aanbevelingen.

Positie en governance

1. Versterk de externe positionering van BA
2. Trek een community manager aan
3. Versterk de beleidsmatige verbinding met OCW.

Ecorys heeft geconcludeerd dat de missie, visie, wettelijke taken en activiteiten van BA in toenemende mate aansluiten bij de ontwikkelingen in het veld. Ook zien de evaluatoren dat de governance van het BA zich in de afgelopen periode aantoonbaar heeft verbeterd. Tegelijkertijd stelt Ecorys dat BA haar adviesrol richting ministeries beter kan benutten en de externe positionering kan worden versterkt. BA heeft afgelopen periode al grote stappen gezet in het versterken van de externe positionering en onderzoekt op welke manier dit nog verder verbeterd kan worden. BA en OCW hebben reeds opvolging gegeven aan het bevorderen van de beleidsmatige verbinding door het maken van afspraken over de wijze van samenwerken en inzet op beleidsmatige thema's.

Doeltreffendheid

4. Borg tijdelijke functies en investeringen in het kader van de WAU-gelden structureel.
5. Zet (verder) in op het uitdragen van de meerwaarde van de architectentitel.
6. Geef nader invulling aan het concept «een leven lang leren» en verken welke rol en verantwoordelijkheid wenselijk is voor BA op het gebied van bij- en nascholing.
7. Onderzoek de mogelijkheid voor herijking van de examenregeling, creëer een duidelijke processturing.
8. Verken samen met het veld de mogelijkheden om de beroepservaring periode en bij- en nascholing bij een aparte organisatie te beleggen.

BA heeft in de evaluatieperiode overwegend doeltreffend gefunctioneerd in het uitvoeren van haar wettelijke en niet-wettelijke taken. De kernverantwoordelijkheden – zoals het beheren van het architectenregister, het erkennen van beroepskwalificaties, het vaststellen van regelingen en het

betrekken van het veld – zijn zorgvuldig en professioneel uitgevoerd. BA staat voor de uitdaging om haar brede takenpakket uit te voeren met beperkte capaciteit, wat de zichtbaarheid, kennisborging en beleidsmatige slagkracht beperkt. De schaal van de organisatie stelt grenzen aan de uitvoeringsmogelijkheden. Voor de genoemde aanbevelingen zal worden bekeken welke initiatieven haalbaar zijn. Het gesprek daarover met OCW zal worden gecontinueerd.

Doelmatigheid

9. Blijf investeren in digitalisering en procesoptimalisatie
10. Stroomlijn de werklast over het jaar heen.
11. Vergroot kostendekkendheid van dienstverlening
12. Structureer en prioriteer de inzet van WaU-middelen.

Ecorys concludeert dat BA overwegend doelmatig heeft gefunctioneerd. BA heeft geïnvesteerd in het verbeteren van de efficiëntie, financiële stabiliteit en bedrijfsvoering. Verdere verbetering van de doelmatigheid ligt met name in het blijven inzetten op digitalisering, spreiden van de werkdruk, het structureel borgen van tijdelijke functies na afloop van de WaU-periode en het versterken van de kostendekkendheid van de dienstverlening. Ik blijf daarover in gesprek met BA. Specifiek voor de WaU-middelen geldt dat deze Rijksbreed incidenteel beschikbaar zijn gesteld voor het verbeteren van de dienstverlening. Structurele inbedding hiervan is op dit moment niet voorzien.

Afsluitend

De aanbevelingen bieden goede handvatten voor een verdere ontwikkeling van BA. OCW en BA hebben een constructieve werkrelatie waarin voldoende ruimte is om de aanbevelingen gefaseerd op te pakken. De opvolging van de aanbevelingen en het verdere gesprek over de versterking van het BA zal worden geagendeerd bij het jaarlijkse driehoeksoverleg en is daarnaast onderwerp ter bespreking in het reguliere contact tussen BA en OCW.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
G. Moes